Any XXXV. N.º 1763 Barcelona, 4 de febrer del 1938 Preu: 30 cts.

EN PATUFET

—En càstig mereixeries que et fes menjar tota aquesta sal que has abocat sobre la taula.

—D'ara endavant aniré amb més compte, mare, i, en tot cas, miraré de vessar el sucre.

Motivat per la disposició de la Conselleria d'Economia autoritzant l'augment del 40 per 100 en les indústries gràfiques, ens veiem obligats altra volta a augmentar el preu d'EN PATUFET, fins a 30 cèntims.

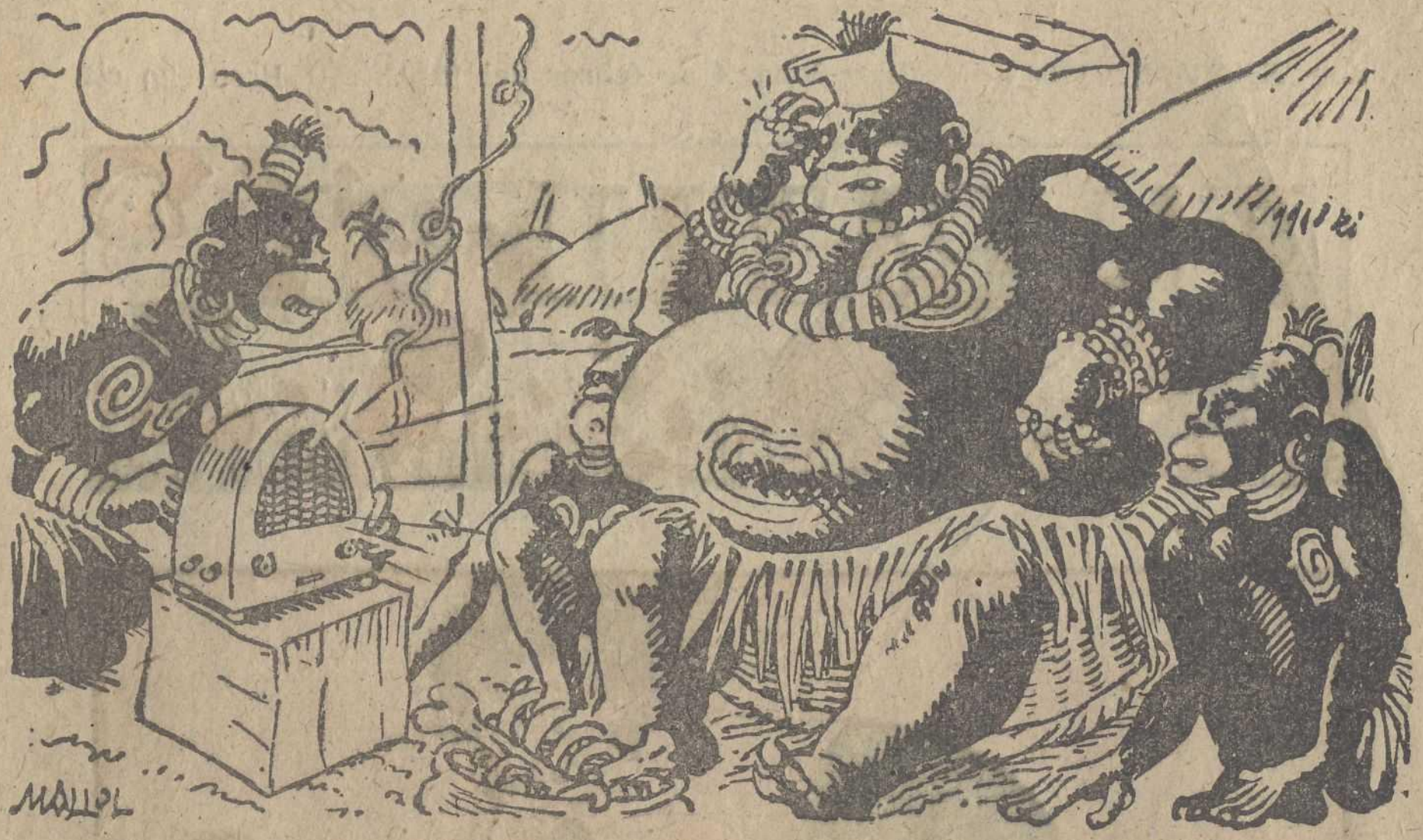

La veu de l'«espeaker»:

—Ara, senyors ràdio-oients, el doctor Morros dissertarà sobre «els beneficis dels banys de sol per a guàrdar l'estètica del cos».

—I què et va costar aquest rellotge?

—Noi, no ho sé. El vaig anar a comprar a les dotze de la nit, i com que no hi havia l'amo de la botiga, no m'ho va poder dir.

Importància de l'accent ortogràfic

És molt corrent trobar persones que se les donen de ben instruïdes que, en tractar-se dels accents ortogràfics, tenen com una mena de satisfacció en mostrar una certa indiferència, per no dir un marcat menyspreu. Per elles l'accent no és més que una complicació de l'escriptura, complicació de la qual tothom hauria de prescindir-ne, puix que la pràctica ja ensenya la manera com han de pronunciar-se els mots i el sentit de la frase ja diu prou bé el valor just de les paraules.

Aquesta actitud, de cap manera justificable, no representa altra cosa que una petulant ignorància, la qual, avergonyida d'ella mateixa, voldria passar inadvertida davant d'aquells que cerquen en tot una simplificació de les disciplines gramaticals.

Nosaltres —i ho diem plenament convençuts— trobem que s'haurien d'accentuar totes les paraules que per la igualtat de llur grafia representen idees diverses o que per la desigualtat de llur pronunciació presenten dificultats en llur lectura. De tota manera acatem les disposicions dictades per les nostres primeres autoritats lingüístiques i demanem a tothom que ningú no s'estigui de complir-les, com és d'absoluta obligació.

Aquest comodisme de prescindir dels accents ortogràfics és una manca tan greu com posar unes lletres per altres o partir les paraules o ajuntar-les amb evident desconeixement de la llengua i de la gramàtica.

Si escrivim, per exemple el mot *macula*, sense accent, acusem una paraula plana la significació de la qual és el de la tercera persona del present d'indicatiu del verb macular. Però, si és que nosaltres volíem representar la tercera persona del pretèrit indefinit, aleshores no teníem altre remei que marcar l'accent corresponent a les paraules agudes i escriure, en conseqüència, *maculà*. Però podria molt ben ésser que la nostra intenció no fos la de representar unes determinades persones d'uns temps determinats del verb, sinó la de donar a conèixer un substantiu. En aquest cas ens trobaríem davant d'un mot esdrúixol i, per tant, com a tal hauríem d'accentuar-lo i escriure'l correctament així: *màcula*.

Ens sembla que amb l'exemple exposat basta i sobra per a fer bona la nostra argumentació.

No voldríem, però, acabar aquesta nota sense donar una raó que justifiqui la nostra indicació de fer més ús dels accents ortogràfics. Com a exemple proposem la paraula *seu*. Aquest mot només s'accentua (sèu) quan volem representar un greix sòlid que es treu dels animals i que serveix per a fer espelmes i per a altres usos; castellà «sebo». Fora d'aquest cas, únic en què porta accent, el mot seu, així escrit planerament, pot ésser substantiu, adjectiu, pronom i verb. És clar que sempre ens trobaríem en el cas d'unes repeticions gràfiques perquè hi ha unes repeticions fonètiques, però mai no ens trobaríem com ara en què un mot que té cinc significats diversos, només té un sol accent diferenciador, deixant-nos en el dubte de resoldre satisfactòriament quatre de les seves excepcions.

Quedem, doncs, que la representació gràfica de l'accent és una cosa absolutament necessària per a la correcta escriptura de la llengua. Les raons o les excuses que se'ns podrien donar en contra no serien res més que excuses de mal pagador. Per altra banda les regles relatives a l'accentuació dels mots són d'una claredat meridiana i d'una simplicitat evident. Aprendre o repassar aquestes regles no representa cap dificultat. La dificultat rau en voler passar per instruït sense ésser-ho.

JORDI SUBIRÀ

Nàufrags

PUNYFERM, Tirabé i Manetes es trobaren gairebé sense adonar-se'n dins d'un bot no gaire segur, però que tanmateix els prometia de no morir engolits per les aigües remoroses de la mar excessivament agitada. Per un nàufrag no hi ha res com la terra ferma; fins que pot assolir-la no pot considerar-se tranquil del tot, però després d'haver romàs una hora dins l'aigua nedant vigorosament i sense descans, la troballa d'aquell bot atrotinat els vingué com l'anell al dit. Els tres supervivents de la catàstrofe del gran transatlàntic eren companys de professió i diàriament, des de feia molt de temps, treballaven junts. Àdhuc en el vapor i per amenitzar el trajecte havien estat contractats per donar-hi, junt amb altres artistes de la mateixa branca, algunes sessions. Tirabé, Manetes i Punyferm eren artistes de circ i excellien respectivament en el maneig de tota mena d'armes, en la prestidigitació i en els exercicis anomenats de força bruta. Quan ja no els faltava molt per arribar al nou continent, un temporal sobtat produí la catàstrofe que en poca estona acabà amb el gran vapor i amb no pocs dels seus passatgers.

Com dèiem, en veure's dins del bot, els tres artistes es varen veure gairebé salvats. Certament que es trobaven sense governall, però, a dir veritat, si n'haguessin tingut, tampoc no els hauria servit de gran cosa, car no sabien pas vers on havien de dirigir-se. El millor era de confiar-se a la casualitat, esperant-ho tot de llur bona estrella, que fins aleshores no els havia mai fallat. No cal pas dir que de ben tranquils no n'estaven, però després de veure's una hora en remull, els era un gran alleujament trobar-se en sec i amb l'esperança que aquella embarcació els duria a un lloc o altre.

I com de fet, una llarga estona després, llurs ecguards inquiridors descobriren terra a la llunyania i tingueren la joia de constatar que, de mica en mica, s'hi anaven apropant. Aviat contemplaren l'aspecte general del país on anaven a raure i no els semblà pas del tot malament: hi havia força vegetació, poques muntanyes i no gaire altes, i unes cales molt boniques que els feren pensar en les tan famoses de la costa brava catalana. Allò que no els féu gaire gràcia foren els vilatges que al llarg de la platja es descobrien. Es tractava de nuclis de barraques fetes de fang i palla i pells, probablement poc confortables i prova evident que llurs propietaris no eren pas gent de la que hem acordat dir-ne civilitzada. I en tingueren ja el convenciment quan, en ésser més a prop, veieren que un nombre considerable d'homes negres, vestits molt lleugerament, els esperaven amb vives mostres de curiositat.

No tardaren pas gaire a tocar terra i, tot seguit, un grup d'indígenes corregueren a la barca i es posaren al voltant dels nàufrags, com per evitar que tornessin a la mar o s'escapessin per la costa, és a dir que els tractaven còm a presoners. El millor era de resignar-s'hi sense la més lleu protesta i esperar els esdeveniments. Els tres artistes ho comprengueren així; només Punyferm inicià una defensa violenta però els seus amics li feren veure la improcedència de demostrar la seva força en aquells moments crítics.

No tingueren pas de caminar gaire per trobar-se al rovell de l'ou de la tribu; és a dir a la capital del reialme i enfront de Sa Negríssima Majestat. Estava aquest altíssim personatge ben assegut en una mena de tron fet de caixes d'embalatge, exornat amb llaunes i amb flocs de plomes de tots colors. El voltaven un sens fi de negres, molt armats i, al seu costat, molt seriós, un home blanc de cara simpàtica i amb una espurna de malícia als ulls.

El rei semblava estar de molt mal hu-

mor a jutjar pels crits que feia, per les iracundes mirades que llançava arreu i pel seu continuat gesticular. En trobar-se els pobres nàufrags al seu davant, els engegà un curt parlament que, tot i no entendre'l d'una paraula, es convenceren que no era pas d'aquells que hom en diu de benvinguda. Els tres artistes suaven d'angoixa i es veien ja conduïts a la foguera o bé servint de pastura a les feres. La temença d'una fi cruent i immediata els féu esclatar en exclamacions planyívoles:

—Què serà de nosaltres?

—Qui ens ho ha havia de dir!

—Per què deixàrem Barcelona?

Tot just hagueren pronunciat les frases precedents, la cara de l'home blanc que es trobava prop del rei, s'aclarí. Després s'avançà als nàufrags i els saludà en un català perfecte. No cal pas ponderar l'alegria dels artistes, i tampoc no és necessari dir que li demanaren que intercedís prop del monarca per tal que els acollís amb la màxima benvolença. Així prometé de fer-ho en Bernat—que aquest era el nom del català de la tribu— i alhora els demanà detalls de qui eren, d'on venien, on anaven, etcètera, per tal de poder parlar-ne amb Sa Negríssima Majestat.

Aquest, però, no semblava pas convèncer-se massa amb el que li deia en Bernat, el qual, al cap d'una estona, digué als seus compatriotes:

—Aquest home és molt tossut, i els elogis que de vosaltres he fet presentant-vos com uns éssers extraordinaris, no l'han entusiasmat gaire. Val a dir que sempre està de mal humor i que cerca inútilment de distreure's. Per tant, si no aconseguiu pas divertir-lo o admirar-lo amb les vostres habilitats que tant li he ponderat, no fóra res d'estrany que assagés de fer-se passar l'avorriment fent-vos morir a l'ast com un enfilall de tords.

No hi havia altra sortida que demostrar cadascun el molt que valia, i a això es disposaren immediatament.

Començà Punyferm desfent-se de la jaqueta i ensenyant els formidables bíceps que es contreien i es dilataven demostrant la força extraordinària del seu posseïdor. Tot seguit s'abraonà a un gros bloc de pedra que hi havia a prop, i amb no massa esforç l'alçà per damunt del seu cap durant una bella estona. Finalment s'agafà a les banyes d'un vedell que pasturava molt tranquil, i malgrat la resistència de la bèstia, aconseguí de fer-la caure. Un cop tot això realitzat, Punyferm

saludà amb un somrís, i estenent els braços com tenia per costum en el circ. Amb la sola diferència que allí recollia abundosos aplaudiments, i ací, davant de Sa

Negríssima Majestat, no aconseguí cap mostra d'entusiasme.

—Diu que tot això ho fa un dels nostres guerrers sense donar-se cap importància—aclarí en Bernat, després dé recabar l'opinió del rei.

Tirabé s'avançà i demanà una arma de foc. Li'n foren lliurades dues: una escope i un revòlver. Seguidament posà una moneda de les que duia a la butxaca a cinquanta passes, disparà, i aquella caigué. Repetí l'operació ajegut, de costat, d'esquena, apuntant per mitjà d'un mirallet... i sempre féu blanc. Després improvisà un objectiu movible penjat d'un arbre llunyà, i tampoc no li fallà cap tret. La seva habilitat excepcional restava ben demostrada. Així i tot, el monarca no exterioritzà cap sorpresa ni admiració.

—Tenim un guerrer a la nostra tribu que fa això mateix i potser més i tot—li explicà en Bernat, després d'haver escoltat al monarca.

No quedava més que Manetes, i hom no podia pas esperar que aquest tingués més èxit que els seus companys. Tanmateix, l'home sortí a la palestra, traient de la seva maleta—que no havia abandonat durant el naufragi—un joc de cartes. Immediatament féu aparèixer i desaparèixer una carta determinada, amb tanta destresa i rapidesa, que hom no podia comprendre com era allò possible. Encengué una cigarreta i aquesta era engolida d'un cop de coll per presentar-se al clatell d'un espectador o sota la cama del rei o al butxacó de l'illusionista. L'interès amb què tothom—començant per Sa Negríssima Majestat—seguia les manipulacions meravelloses d'en Manetes, denotava que aquest havia arribat a imposar-se.

—És un bruixot, un enviat del Sol!—exclamaven els indígenes.

I el monarca fou de l'opinió dels seus súbdits i féu comunicar al prestidigitador, per mitjà d'en Bernat, que ell i els seus companys podien restar a la tribu com a hostes d'honor fins que els fos possible de tornar a llur país.

—Si sabeu fer-ho, aviat sereu l'amo d'ací—afegí l'intèrpret—. Jo mateix, només sabent parlar i adulant amb habilitat el rei, ocupo una posició envejable. Calculeu vós, tenint aquesta traça que ell creu obra de màgica o de meravella!

JORDI CATALÀ

—Escolti, i perdoni: aquesta pellícula que anuncien vostès, ¿creu que la poden veure les meves nenes?

—Ja ho crec; poden entrar-hi amb els ulls clucs.

PENELLONS

A l'oficina.

—Santeulàlia, hauria de fer-me aquestes cartes. A mi m'és del tot impossible. Aquests maleïts penellons!...

—Vostè també?

—No me'n parli. No n'havia tingut mai, i aquest any... Fixi's quines mans!

—Jo, per ara, no em puc queixar. Encara no n'he tingut.

—Ja en tindrà, ja. No se n'escaparà ningú. Quan jo li ho dic...

—I crec que no hi ha res per a combatre'ls, oi?

—La tintura de iode a mi em va molt bé. I, ja li ho he dit: no canti victòria massa aviat, que ja veurà quan li n'hagin sortit; ja m'ho sabrà dir.

—Vol dir?

—Quan jo dic una cosa...

* * *

Al carrer.

—Hola, Coca!

—Ui!, ai!, uiiii! No m'estrenyis la mà, que tinc penellons!

—Tu?

—Sí, home; no me'n parlis. Tinc unes mans fetes una desgràcia. Se m'han obert, i és tot una llaga viva.

—Jo no n'he tingut mai.

—Ui, això no vol dir res. Jo no n'havia tingut en ma vida, i ara no faig més que gratar.

—Et piquen?

—Sí, i a més, em fan un mal de mil dimonis. Ara, però, em sembla que ho arreglaré. Passant-hi llimona, que és un gran restringent...

—Bé, noi; doncs, que tinguis força sort. Fins a una altra.

—Ui! Ai! Uiiii!! La mà...

* * *

A la cantonada.

—Com és que has vingut tan tard?

—Una veritable tragèdia. Mira com vaig de coixa.

—Oh, i embenada!

—És clar; si no puc caminar! I això portant aquests sabatots que no sé què semblo. Creu-me que estic d'un humor! No puc posar els peus a terra.

—Doncs jo...

—Sí, no, ja ho sé. Però no te'n refiïs massa. Uii, aquesta pedra!...

—I així aniràs tot l'hivern?

—No. M'han dit que rentar-se amb aigua ben bullent i després fregar-se amb un all passat, és infallible.

—Vols dir?

—A mi m'ho ha dit un metge.

* * *

Al tramvia.

—Oh, quina trepitjada! Jove, faci el favor!

—Perdoni...

—Oh, perdoni, perdoni! Ja podria anar més amb compte. Com es veu que vostè no té penellons.

—No, senyoreta.

—És clar. Només en poden tenir les persones sanes.

—Vostè no sap...

—Sí, que ho sé. Però, ja en tindrà, ja; per desgràcia de vostè i satisfacció meva. I com que no hi ha petroli, no se'ls podrà curar.

—Petroli?

—És clar, beneit, és clar! Amb petroli. No hi ha res com el petroli. Això no sabia? Corre cada ignorant, pel món!...

* * *

Tot esperant l'ascensor.

—Vostè no puja, senyor apotecari?

—No: estic esperant que em duguin unes fulles de noguera per a prendre banys, però vaja...

—I doncs?

—Aquests penellons, home, aquests penellons!

—Jo no en tinc. En canvi el meu germà...

—Ui, però no es poden comparar els del seu germà amb els meus. Fixi's, jo tinc les mans que semblen guants de boxa.

—I no n'havia tingut mai?

—No. És a dir, només de petit, allò d'uns penellonets als peus. Res... Però, el que és aquest any! És clar, aquests freds! Miri, un oncle d'un amic meu, molt amic, que ens coneixem de tota la vida, ja anàvem a collegi junts, ja li ho diré. Doncs,

l'oncle d'aquest amic meu de tota la vida, que té vuitanta anys —el seu oncle, eh!, no pas el meu amis, que el meu amic en té quaranta-tres, o, potser, quaranta-quatre, no ho sé exactament, però és igual—. Doncs, l'oncle aquest dels vuitanta anys... què? Què volia dir, jo, ara? Ah, sí; té penellons. I no n'havia tingut mai, mai de la vida. Eh, que me'n diu, d'això?

—Sí, tothom, tothom.

—Ah, però jo sé un remei!

—Ah, sí? Allò de les fulles de noguera?

—No, home, no. Falòrnies. El que passa és que no es pot dir, perquè sembla que un apotecari... Però, entre nosaltres, li diré que no hi ha res com dormir amb guants.

—Què em diu, ara!

—Sí, senyor. Els penellons s'ofeguen.

—Bé, ja tinc l'ascensor ací. Passi-ho bé, senyor Ametller.

—Passi-ho bé, Santeulàlia.

* * *

A casa.

—Què fas, així?

—Psssth! Calla, que s'estan pansint.

—Però...

—Sé positivament que amb un bany d'aigua i sal, ben calent, durant dues hores, es panseixen. En Lluís tenia les mans infladíssimes, i s'ho va fer

—I què?

—Encara no l'he vist, després; però vaja, tu ves badant. No t'hi facis res, i ja veuràs quines mans se't posaran.

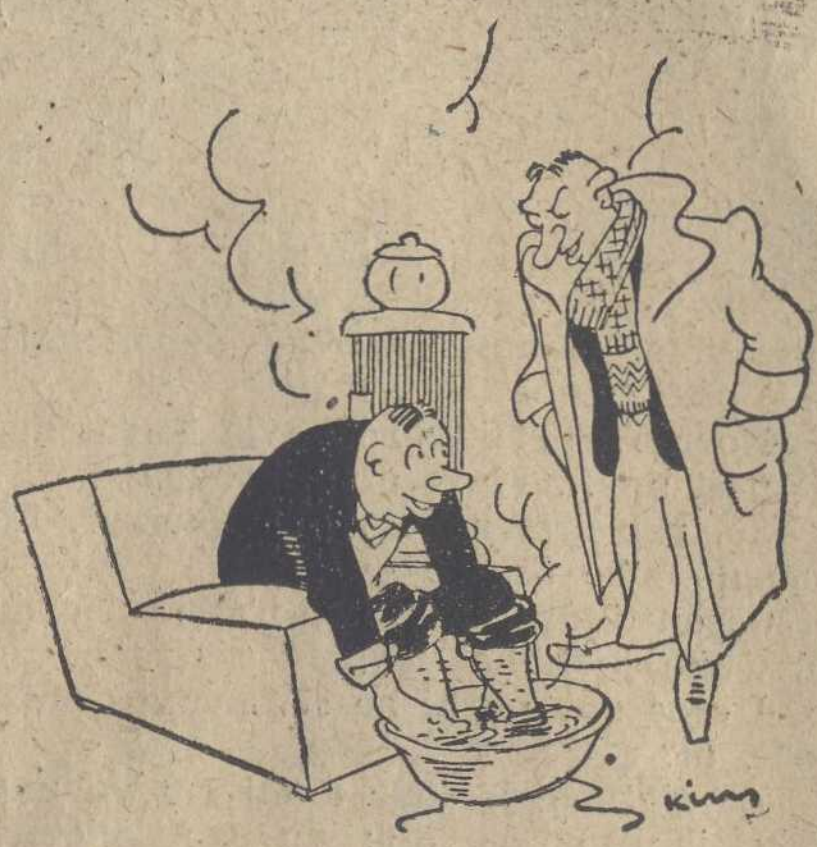

—Però... et deus haver escaldat.

—Més val això. Tu sigues tossut, i...

* * *

En Santeulàlia, esverat, i en previsió de pròxims i terribles turments, s'aplicà tots els remeis.

I, efectivament, li sortiren penellons.

JOAQUIM MUNTANYOLA

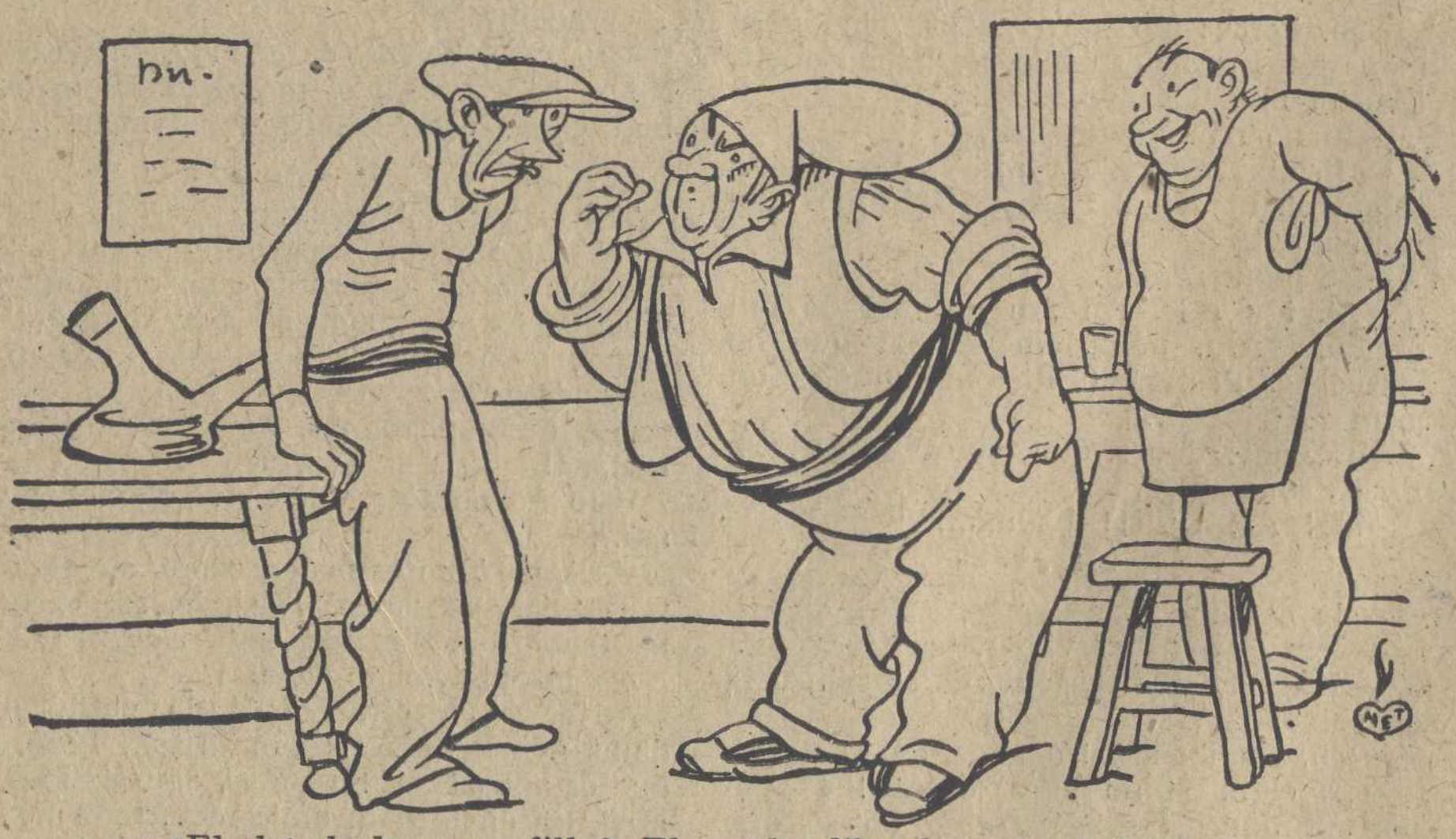

—¿El dot de la meva filla? El gendre l'ha devorat en dos mesos.
—Oh!... ¿I què li van donar com a dot?
—Deu conills i tres gallines.

Els tres genets

Molt s'ha escrit a l'entorn dels cow-boys i les seves aventures per terres de l'Oest nord-americà, tant, que s'ha arribat a amuntegar una nombrosa literatura al volt d'aquesta figura, nou home del segle. La novella i el cinema han fet populars aquests vaquers de les prades, que és el cor de l'Oest, ànima i cor que s'ajunten en la solitud dels camps fins a crear aquest tipus al qual només es pot encarar un rival perillós: l'atleta grec o el centurió romà, homes que visqueren enamorats de la força, de l'audàcia, exactament igual que el cow-boy d'avui, i que, com ell, realitzaren tota mena de proeses, agosarades, meravelloses i inigualables.

Amb uns personatges així i en un escenari abrupte i semi-salvatge, no és d'estranyar, doncs, que s'hagin esgotat els temes més emotius, deixant volar lluirement la fantasia, arribant a frec d'allò inversemblant, en portar els dits assumptes al llibre i a la pantalla.

Em permeto fer tot aquest preàmbul, abans de començar a contar els fets, per tal com si bé de cow-boys us tornaré a parlar avui, penseu que aquests són els mateixos vaquers que jo vaig conèixer i tractar, i amb els quals vaig conviure llargament durant la tongada que vaig viure a l'Oest. És sense exageració ni exaltació que us els ofereixo; he procurat descriure'ls tal com són en realitat, i els fets exposats tal com s'esdevingueren.

* * *

Al petit cafè de Samuel Wells, recó infecte, on vaquers i hisendats trascolaven abundosament els gots de whisky, es formà un grup on eren reunits els capitostos dels ranxos enclavats en les extenses hisendes de «La Rosaleda».

En el grup esmentat es comentava, com a únic tema de conversa, el robatori de cavalls del qual venien essent víctimes els dits ranxos.

Winer Michigan, un dels qui estaven més enfurismats —la qual cosa donava a entendre que ell era un dels més perjudicats—, deia tot lamentant-se:

—D'un mes i mig ençà que els robatoris de bestiar sovintegen molt, i han augmentat d'allò més d'ençà que es troben entre nosaltres aquests tres individus inseparables, desvagats i vagabunds.

—Michigan té raó —exclamà un altre ranxer.

—Jo em crec —afegí un tercer— que els lladres són ells... I mentrestant el «sheriff» sense fer cap pas per a detenir-los.

—Això no és veritat —va interrompre de sobte la veu forta d'un individu que s'havia estat mig amagat darrera dels qui parlaven i que no era ningú més que el «sheriff» en persona.

—Com molt bé comprendreu —afegí—, ja he pres bona nota de les vostres denúncies, puix que com vosaltres també vaig sospitar d'aquests tres genets enigmàtics, i els he fet observar de prop, i encara que no sàpiga ben bé de què viuen, no puc acusar-los de res. Els he seguit com la seva mateixa ombra, i en quinze dies no puc dir que hagin adoptat una sola actitud incorrecta.

—Però vós no heu aconseguit esbrinar de què viuen? —preguntà un hisendat.

—En intentar-ho, em contestaren que «ells vivien del producte de llurs rendes».

En sentir aquesta sortida, els del grup esclataren en una gran rialla, la qual cosa no és d'estranyar, per tal com aquells tres individus no posseïen pels voltants ni un sol pam de terra i, llevat dels cavalls i d'un gos de raça danesa —que anomenaven «Darling»—, no tenien res més ni eren amos de res absolutament.

D'aquells tres genets només es sabia que eren molt destres per a dominar el cavall en aquelles tasques precises per al llaç,

i en tot allò que exigeix una habilitat singular i una gran experiència.

I també se'ls temia perquè, si és cert que junts formaven un tercet formidable, mai no se'ls veia dedicar a res de profit. Defugien el treball com una greu malura, i, amb tot, no es trobaven mancats —ni molt menys— de mitjans de subsistència, la qual cosa feia sospitar amb fonament sobre l'honradesa de llur viure.

Les sospites dels ranxers d'aquella contrada començaren a arrelar-se de debò

—Mai no he vist persones més honrades que aquests tres desvagats i, ben mirat, com no els empresonem per ganduls...

Però si fins aleshores suscitava comentaris l'actitud dels tres genets per llur actuació d'homes despreocupats i vagabunds, dia vingué que els comentaris arribaren al súmmum de les males suposicions en veure'ls entrar una nit al poble menant tot un rengle de cavalls: cinc exemplars dels més escollits.

Lligaren els animals a les anelles del

quan hom veié, precisament, que d'ençà de l'arribada dels tres genets, augmentava el nombre de cavalls robats.

El «sheriff» per la seva banda, va seguir de prop sense perdre de vista les llargues sortides dels tres genets vagabunds, i així complia amb el seu deure de guardador de la justícia. El representant de la Llei s'amagà entre les mates per tal d'esperar el pas dels tres forasters; després els seguí fins als cims més alts i inaccessibles de les muntanyes properes; els esperà a la caiguda de la tarda sota les ombres propícies dels arbres, que li oferien un amagatall còmode i impenetrable; entrava sovint i de sobte al petit cafè del poble, mentre els tres genets s'hi trobaven jugant i bevent; els sorprenia tothora i en tota mena d'actituds, però mai no va poder comprovar una sola de les sospites dels ranxers. Els tres genets no li facilitaren ni un sol rastre o un sol detall que fes dubtar de llur viure.

No és, doncs, d'estranyar que el «sheriff» s'acomiadés dels qui formaven el grup amb aquests mots:

petit cafè, i els tres entraren a l'establiment més contents que mai i amb més ganes de beure que de costum.

Els qui ordinàriament formaven el grupet dels hisendats, en veure els cinc cavalls, obriren desmesuradament els ulls, i la murmuració no deixà res per verd.

—Vejam que hi dirà ara el «sheriff». Em sembla que després d'això, no queda lloc a dubtes —exclamà un.

—Quina barra! —insinuava un altre—. Ens vénen a passar pels nassos les proves dels seus robatoris.

—Aquests cavalls de raça valen un dineral —deia un tercer que se les donava d'entès a valorar el bestiar.

Moments després el «sheriff» entrava al cafè, i empenyut pels ranxers, no tingué altre remei que adreçar-se als tres genets i dir-los:

—¿D'on heu tret aquests cavalls tan bonics?

—Ja ho veureu —contestà un d'ells amb evasives—. Negocis que un hom fa per tal de no ensopir-se.

—No és pas això el que jo us pregunto —respongué el «sheriff», bon xic picat.

Aleshores, un altre dels tres completà l'explicació amb aquestes paraules:

—Aquests cavallets costen molts diners: més de dos-cents dòlars cada un..., i molt més. I nosaltres no els venem ni per cinccents, si és que us interessa de comprarlos. És un bestiar fi que per ací no en corre, i que uns bons minyons ens han regalat.

Els tres desvagats esclataren en una riallada, mentre el «sheriff» estrenyia els punys de ràbia i els del grup s'esguardaven estranyadíssims.

—Bé, amics —afegia el tercer genet, adreçant-se a tothom en veu alta—, anem a tancar el bestiar als corrals de «La Guaricha», que queda fora poblat..., si és que el lladre de cavalls ens deixa en pau.

I els tres individus seguits —com sempre— de «Darling», el gos danès que compartia amb ells llur bon humor, sortiren del petit cafè entre rialles i cançons.

I el més curiós del cas fou que tal com ho havien anunciat els tres genets, dos dies després els cinc cavalls foren robats de llur estable..., mentre els tres genets es trobaven a mitja nit fent barrila al petit cafè de Samuel Wells.

Denunciaren el fet al «sheriff», i aquest restà perplex. El fet demostrava que ells tres no eren els lladres. Però el «sheriff» va pensar:

«¿No serà una mentida d'aquests tres desvergonyits, per tal de despistar?»

I el «sheriff», per tal de convèncer's de les seves suposicions i així desemmascarar d'un cop aquells tres enigmàtics genets que tant preocupaven els hisendats, va decidir fermament no reposar ni un segon i seguir de prop personalment tots els moviments d'aquells tres xicots endiastrats, capaços de desconcertar l'home més serè.

El «sheriff» no va trigar a adonar-se que quelcom d'anormal hi havia en el viure dels tres forasters. Una nit, després d'haver-los seguit cautelosament, els sorprengué quan descavalcaven i s'amagaven en un indret bastant allunyat del poblat, i allí, ajeguts a terra, garlaven en veu molt baixa.

En veure que les hores s'escolaven i els tres individus romanien immòbils, el «sheriff», impacient de tant esperar-se, va decidir abordar-los.

—Què feu vosaltres, ací? —els interrogà amb veu autoritària.

—Esperem poder agafar el lladre de cavalls per tal de lliurar-vos-el, senyor «sheriff».

—No necessito que m'ajudeu per a complir amb el meu deure; això corre del meu compte.

—I del nostre —afegia un dels genets, adoptant en aquesta ocasió un to enèrgic—. I dic «nostre», perquè aquests tres genets que us fan rodar el cap són: Charles Wald, cap de la Policia muntada d'aquest Districte, i dos dels seus subordinats, els quals, coneixedors dels robatoris de cavalls que amb tanta sovintesa tenien lloc en el seu districte, han vingut a prestar-vos un servei, senyor «sheriff», per ordre de la Superioritat. Per tant, poseu-vos a les meves ordres i seguiu les meves instruccions.

El «sheriff», en veure els documents que el genet que li parlava li mostrava, es va quedar més mort que viu.

—Ara cal que no ens allunyem d'ací, tots quatre ben amagats. Ja veureu com sortirem amb la nostra.

Com de fet, moments després, per la cruïlla apareixia «Darling». El gos venia panteixant. Arribat al grup i després d'uns salts en veure's a presència dels seus amos, girà cua i desféu el camí que l'havia menat fins en aquell indret.

Els tres genets cavalcaren novament, així com el «sheriff», i partiren darrera del gos.

—«Darling» —digué al «sheriff» el genet oficial— ens menarà cap a on es troben els cinc cavalls que ens van robar, i a ben segur que hi trobarem un bon nombre de cavalls robats i el lladre que els guarda per a passar-los per la frontera de Mèxic.

Tal com el genet ho preveia, així s'esdevingué: el gos els menà cap a un estable molt dissimulat que s'amagava en una muntanya, i allí pogueren veure els cinc cavalls i d'altres més que hom ja donava per perduts.

L'esquer dels policies disfressats de genets en posar cinc formosos cavalls a «disposició» del lladre, donava com a resultat agafar aquest, gràcies també a «Darling», el gos intelligent i ensinistrat, el qual va seguir els cavalls robats i després hi menava els policies i el «sheriff».

I la sorpresa del «sheriff» fou més gran encara quan es trobà davant el lladre de cavalls, el qual no era ningú més que el seu amic, l'hisendat Winer Michigan, que era el qui més es lamentava dels robatoris.

MAX DELTON

El cucut i els altres ocells

Els ocells, tot conversant,
un dia de nius parlaven:
—El fer un niu és molt pesat,
i més si és penjat en l'aire—
deia l'oreneta humil
que a fer-ne té tanta traça.
—Prou que ho sé, a fe de món!
Em costa un ull de la cara—
afegia el falziot,
parent d'ella, destre i apte.
El pigot i el raspinell,
que els fan en les soques d'arbres,
també hi trobaven a dir:
«Que ara el forat és massa ample»;
«que ara és estret i, per tant,
cal eixamplar-lo a picades»;
«que ara el plomatge del jaç
és escàs i cal cercar-ne»;
«que ara hi entra el vent de ple»;
«que ara la calor hi entrava...»
El rossinyol, al seu torn,
deia així: —Raó no us manca.
Jo que faig un niu senzill
amb escorça i pell de canyes
i amb quatre pèls de cavall
i amb quatre plomes molt blanes,
ja em canso; doncs, ¿què serà
en fer un niu com feu vosaltres?—
La tallareta, després,
també hi posà cullerada;
i la busqueta igualment
que tots els altres pensava.

Per fi va parlar el cucut
amb la seva cua llarga
i el seu posat d'esparver
i la seva veu de flauta:
—No sé pas de què us queixeu.
Fer un niu no costa pas gaire;
si us hagués sentit algú
prou us prendria per mandres.
Jo mai no m'hi he encaparrat
ni hi he pres mai cap suada.
Un niu? Doncs, un niu i prou!
És un joc de poques taules.

Algun ocell s'estranyà
de sentir unes tals paraules,
però el verdum ho aclarí,
així com el gratapalles:
—Deixeu parlar aquest gandul
que pon en els nius dels altres.
Per això li ho costa poc
i ho troba tan pla, el sapastre.

Qui discrepa del comú
és que duu una vida estranya.

GUERAU

—Sí, creu-me a mi; vés a l'Hotel Regina. Et tractaran molt bé i et tindran moltes atencions.

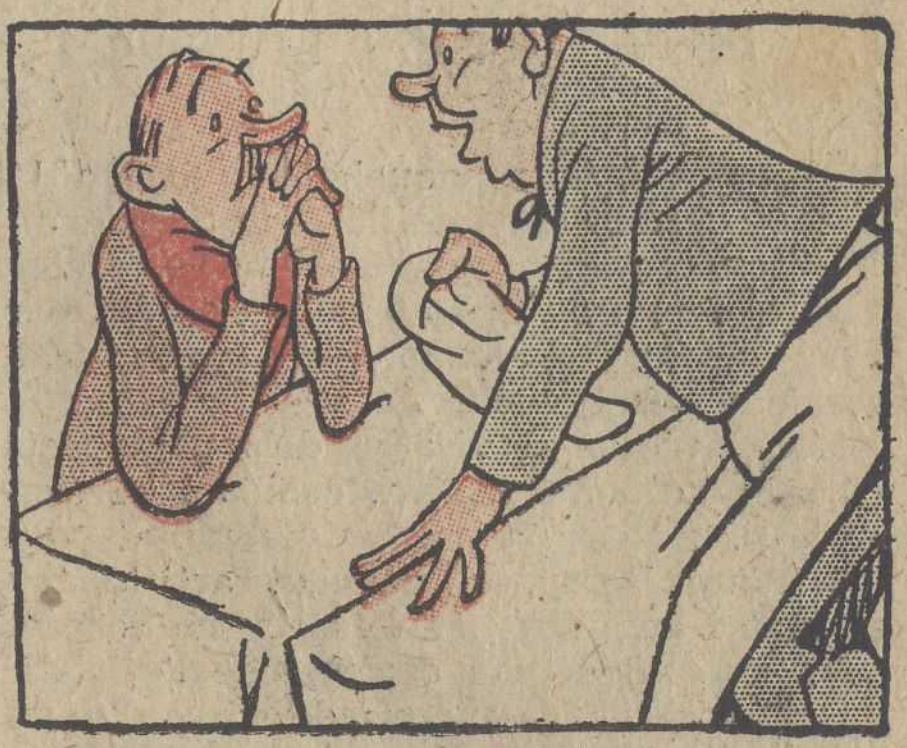

—Sí, porti'm esmorzar.
—Xocolata, cafè, te?...
—Porti'm cafè.

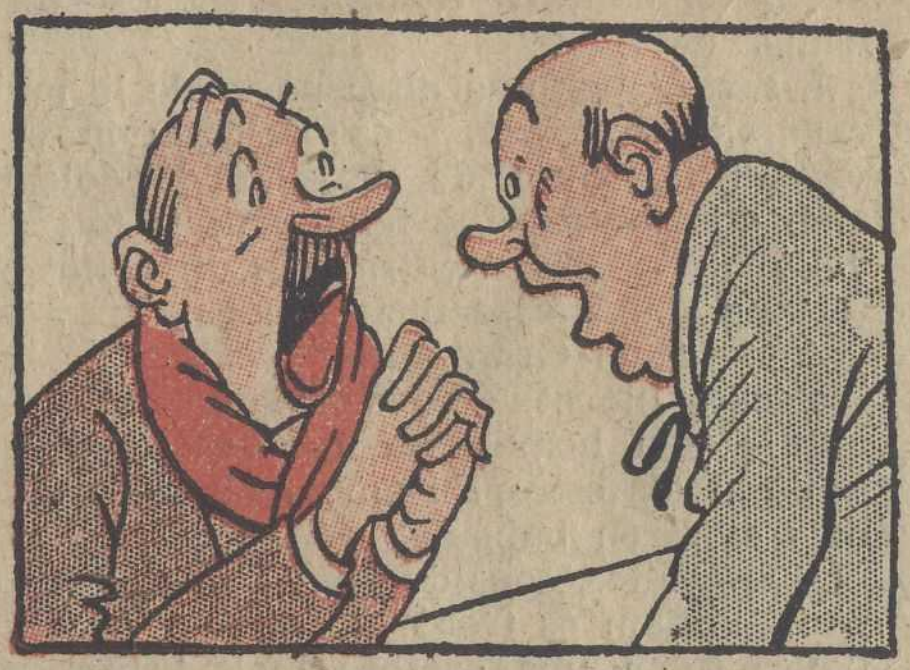

—Cafè Moka, Puerto Rico, Brasil?...
—Moka.

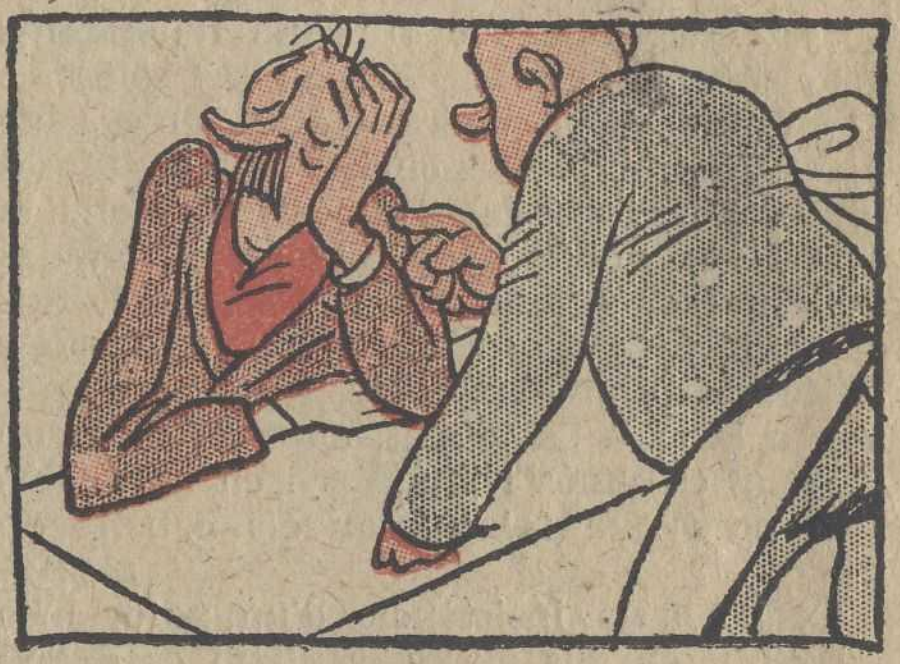

—Mantega, llet, mel?...
—Porti'm mel.

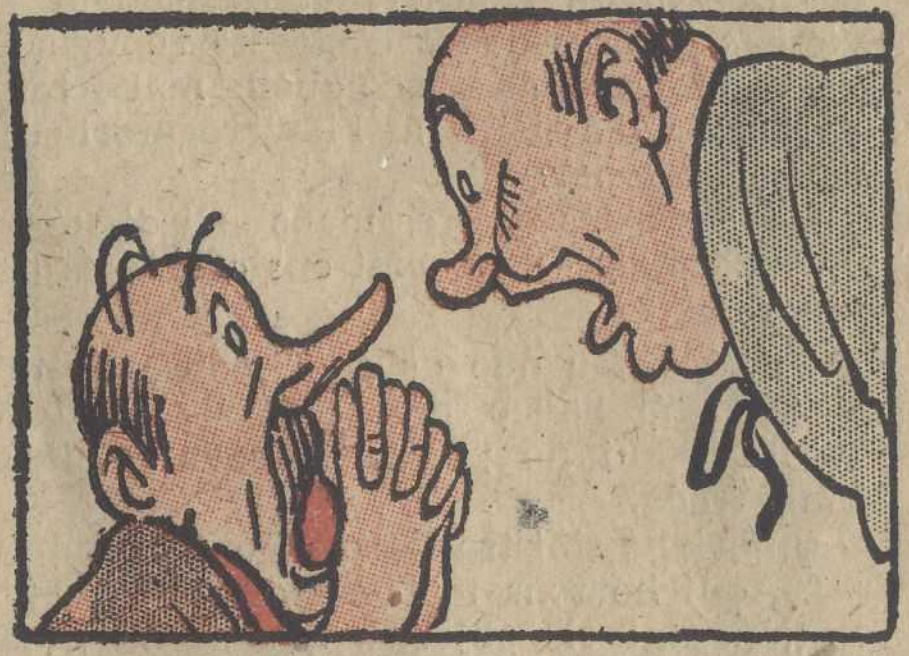

—De romaní, d'Alcàrria, de...
—Esperi's!

—Digui'm què val tot això, i acabem, d'una vegada!

La veu misteriosa

Un dels grans paquebots, que fan la travessia del Pacífic —de San Francisco passant per Yokoama— arribà a Xang-Hai i ancorà al moll —ajudat per dos potents remolcadors— on una gran gernació l'esperava.

Després que el visatge dels passaports i bagatges hagué acabat, començà el desembarc.

William Perry, el conegut artista tan estimat i aplaudit per tots els públics del món, s'acomiadà del capità i de l'oficialitat, saludà els companys de viatge, donà les darreres ordres al cambrer encarregat de fer portar el seu equipatge al Gran Hotel Oriental, i per la passera baixà a terra.

Semblava que tot el milió d'habitants —de totes les races, de totes les religions i de totes les llengües— que han fet de Xang-Hai una de les ciutats més populoses del Pacífic, s'hagués abocat al moll, ja atapeït de vehicles de tota mena, on des dels luxosos automòbils dels consulats fins al popular palanquí arrossegat per homes, de tots n'hi havien. Xofers i porteurs anaven a la caça del client, udolant, més que cridant, en xinès i japonès, i en un anglès i francès que feia posar els cabells de punta.

Cedint à la insistència d'un xofer més agressiu que els altres, William es decidí per un taxi bastant atrotinat.

—Al Gran Hotel Oriental —li ordenà.

El taxista, amb el soroll del motor i la botzina, reeixí a obrir-se pas entre la munió de gent, i enfilant una llarga i recta avinguda, emprengué una cursa folla en direcció al barri europeu.

Arribat per primera vegada a Xang-Hai, on havia de donar unes representacions al Teatre Nacional —el més elegant i concorregut de la grandiosa ciutat—, William veia desfilar, en visió cinematogràfica, a través dels vidres del cotxe, edificis encisadors, parcs i avingudes de belleses incomparables i un sens fi d'aspectes imponents —tots nous per a ell— de la Perla de l'Extrem Orient, que el deixaren atuït de sorpresa.

Fins al cap de molta estona que corrien, no sortí del seu astorament.

—Dimoni! ¿Tan lluny del port és el Gran Hotel?

El cèlebre artista pensà que el xofer —un xinès groc com el que més, de cara no molt tranquil·litzadora per cert— li feia donar una marrada perquè el taxímetre pugés i augmentar així l'import.

Després de travessar una porta oberta en la vella muralla, entraren en el barri xinès, on si bé els carrers i les cases no eren tan moderns ni grandiosos, tenien, però, un tipisme colpidor.

—On em porta aquest murri?—es preguntà William—. No volia pas per ara visitar la ciutat!

Amb la mà tustà l'espatlla del xofer; aquest es mig girà, féu una rialleta mofeta —la típica rialla xinesa— i continuà la marxa, volant més que corrent, amb perill d'aixafar a cada moment els vianants.

I, sortint per una altra porta de la muralla, l'auto enfilà, sense relentir la velocitat, un camí de carro molt dolent, amb uns sotracs que feien cruixir tota la vella carrosseria, i entrà com un bòlid en un pati d'una casa molt rònega.

Allò era el Gran Hotel?

Encara el cotxe no s'havia aturat, que vuit o deu homes que estaven amagats, saltaren als estreps i amb molt mals modals el feren baixar.

A empentes, cops de puny i puntades de peu, William es trobà, de sobte i mig estabornit, en una cambra molt bruta del soterrani.

El portaren al davant d'un d'ells, que semblava el cap de la colla —de la qual el xofer n'era l'encarregat d'enganyar la víctima—. Tres dones d'aspecte repugnant s'assegueren al costat d'aquells malfactors, daleroses d'assistir a l'interrogatori del pobre presoner.

—Estàs a les nostres mans —li digué en un mal anglès—. ¿Quant ens ofereixes pel teu rescat?

—Què voleu que us doni, pobre de mi, si ja m'ho haveu pres tot! —respongué William, qui no perdia la seva habitual sang freda.

Una rialla sinistra retrunyí en la cambra.

—Aquí ho tens tot! —exclamà el capitost, posant els objectes que anava dient a sobre d'una taula—. La cartera amb cent lliures esterlines i un talonari de xecs, del tot inútil per a nosaltres...; el rellotge, la cadena, la ploma estilogràfica: de tot això poc en podrem treure... un revòlver

antiquat... i res més! ¿Et creus que ens acontentarem amb aquestes futeses? Sàpigues que després d'aquest cop haurem de marxar, car ens cercaran, i com posts comprendre no ens arriscarem per tan poca cosa. Si vols sortir-ne viu, has de pagar una forta quantitat.

William anava a objectar alguna cosa, quan esdevingué un fet estranyadíssim. Una veu cavernosa —venint d'una profunditat ignota— que sortia de les entranyes de la terra, exclamà:

—Homes perversos! Xinesos sacrílegs! Escolteu-me.

L'artista restà allí dret, i en el seu rostre es reflectia una veneració estàtica i una reconeixença infinita.

—Gran Esperit! —exclamà, en una veu melosa mig trencada per l'emoció—. Força dels cels, mars i terra, que ningú no resisteix! Sóc ací! T'escolto! Protegeix el teu fidel servent!

Supersticiosos com tots els de raça groga, els xinesos es miraren l'un a l'altre sense dir-se paraula, amb l'esglai reflectit als seus rostres, i el front perlejat d'unes gotes de suor freda. Les dones, amb els ulls esbatanats de por, tremolaven.

La veu tornà a sentir-se i ordenà:

—La meva omnipotència cau sobre vosaltres, gent indigna! Quina follia heu comès! Agenolleu-vos!

Primer les dones sanglotant, i després els homes espaordits, s'apressaren a obeir.

La veu ordenà de nou:

—La meva ira caigui sobre vosaltres! Desgraciats! Postreu-vos! Ai del que s'atreveixi a moure's!

Tots s'ajupiren fins a tocar amb el cap a terra.

Mentre els xinesos estaven en aquesta posició, William, més llest que un esquirol, ho aprofità per a esfumar-se, agafant, però, de sobre la taula, el revòlver, la cartera i el rellotge, i sortí corrents.

Al pati encara hi havia el taxi: va pujar-hi, el posà en marxa i agafant el volant —mentre els xinesos continuaven l'adoració— enfilà el péssim camí i es dirigí cap el barri europeu, anant al Consolat a explicar l'estranya aventura que havia acabat de manera tan inesperada.

* * *

La nit que William Perry —el cèlebre artista, conegut per «l'home de les cent veus» —debutà al Teatre Nacional, tingué un nou i clamorós èxit, un de tants a afegir als molts obtinguts a Europa i Amèrica.

Però, malgrat els molts aplaudiments, pel famós ventríloc, la seva més feliç actuació de la seva vida, l'havia aconseguit el dia abans, fugint —gràcies a la seva habilitat excepcional— de les mans d'aquells malfactors xinesos.

L'ONCLE JAUME

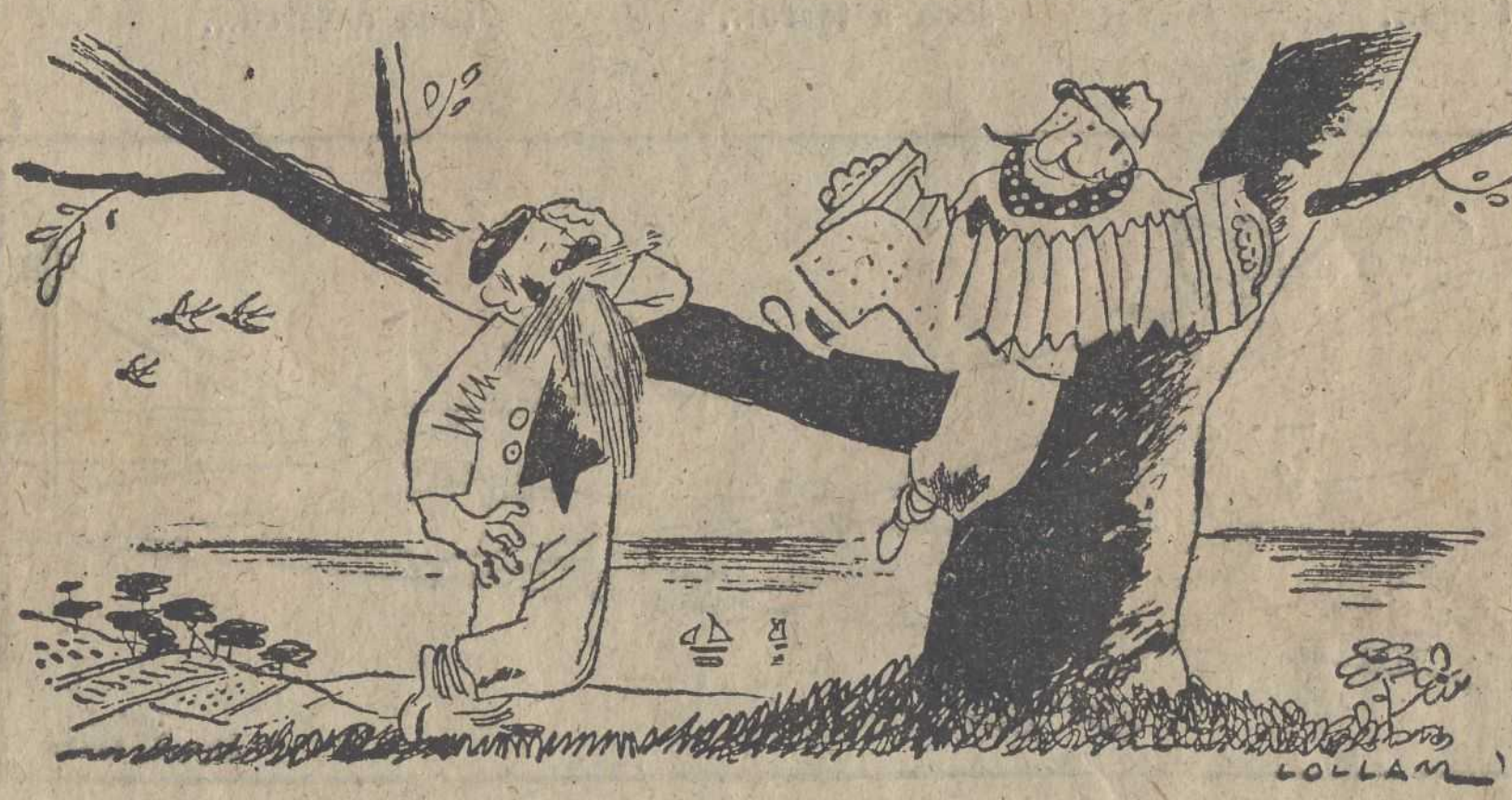

—Jo, amb l'acordió, faig el que vull.
—Per què no el cremes, doncs?

—Té, Jaumet, agafa la destral i vés a tallar llenya. Així et passarà el fred.

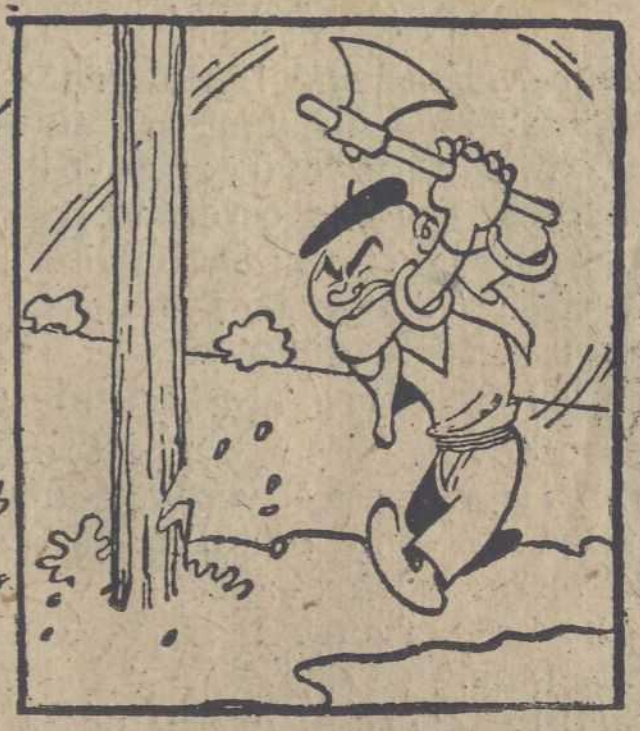

En Jaumet s'ho pren amb una embranzida formidable...

i, pam!!!, una soca a terra...

i, patam!!!, una altra soca a terra...

i, patapam!!!, una altra soca a terra...

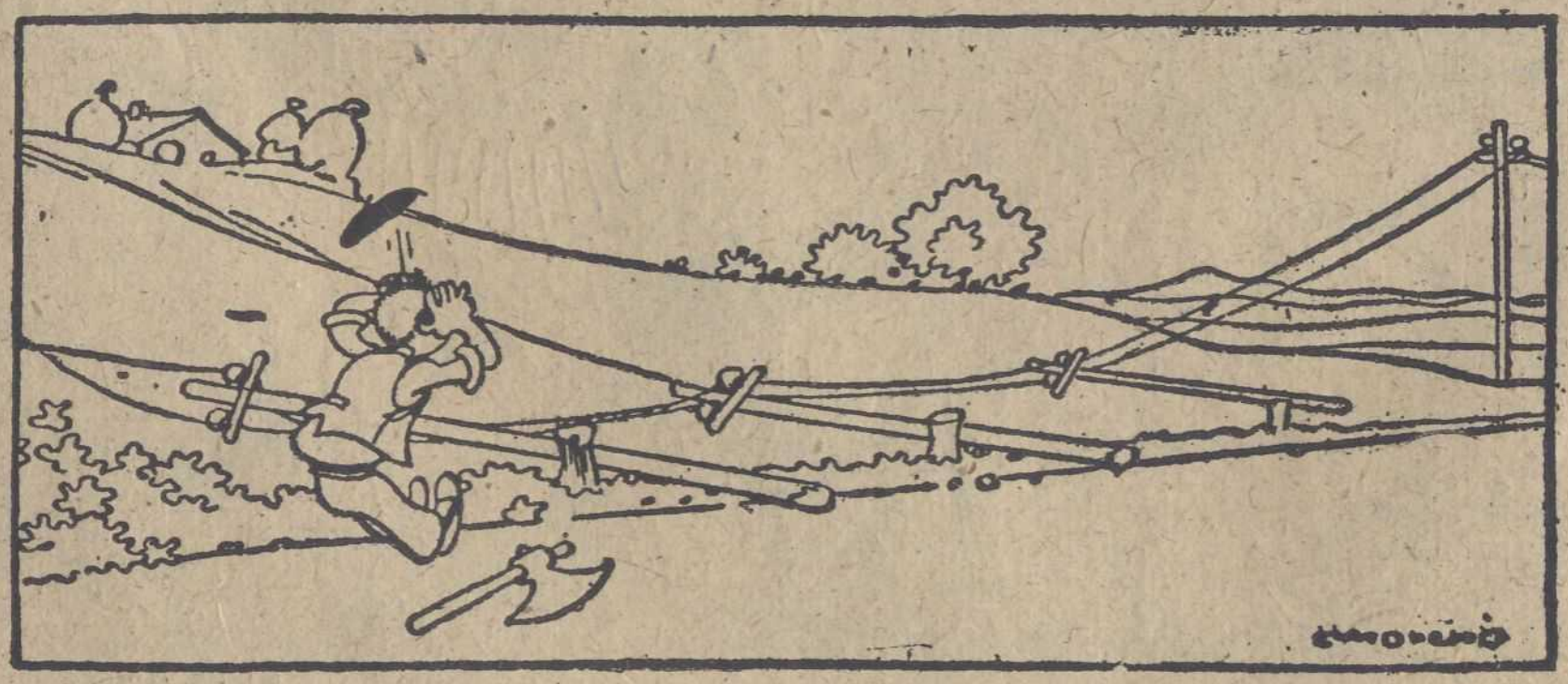

Però, què ha fet, pobre Jaumet? Si allò no eren soques, sinó pals de telèfon! Ara sí que el soca ha estat ell.

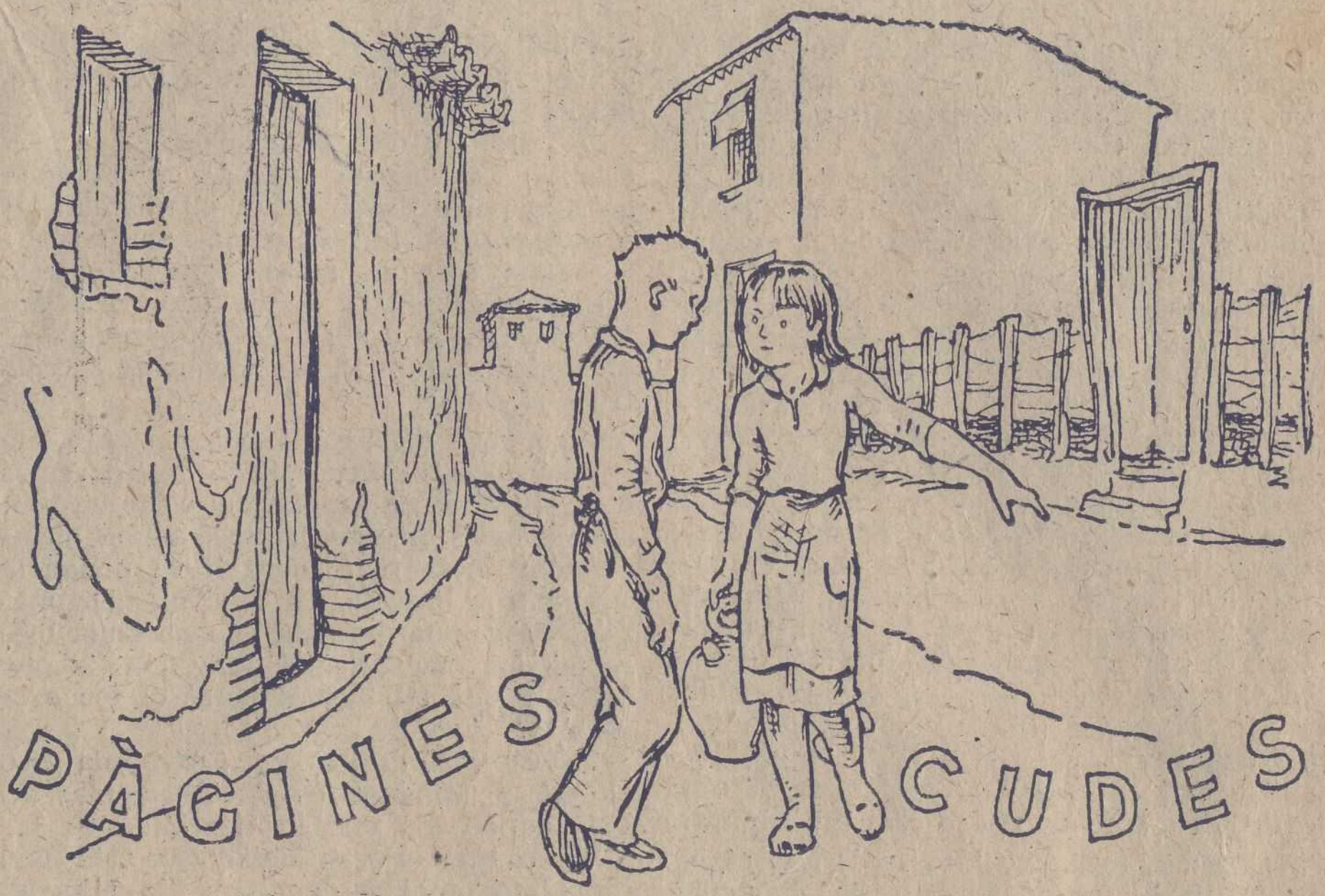

Conte d'hivern

QUAN la Marianna li va dir que el millor que podia fer era anar-se'n del poble perquè tothom li volia mal, el pobre Minguet es quedà com si li haguessin descarregat un cop de maça damunt del cap. De primer moment no va respondre res. La seva mirada es quedà encantada, fixa a terra, sense gens de lluïssor. Era com si l'haguessin estabornit a la impensada.

—Sí, Minguet; és el millor que pots fer—repetí la noieta amb convicció, tot mirant-se'l dolorosament.

Que tothom li volia mal prou que ho sabia en Minguet; prou i massa que se n'havia adonat que l'avorrien i que qualsevol malvestat o robatori que hi hagués al poble l'atribuïen a ell. Hi havia, però, dues coses que havien sostingut fins aleshores el coratge del seu petit cor d'infant desgraciat: la Marianna i el Corralet: la Marianna, perquè ella no l'avorria ni li volia mal; el corralet, perquè era la seva casa, la seva llar, la pobra rúïna abandonada fora poble on la seva mare va morir el mateix dia que arribaren per a cercar feina.

Això passava no fa encara quatre anys, i en Minguet, tot i que era aleshores tan menut, ho recorda encara com aquell mateix dia.

—Ara diuen que ets tu que has calat foc a la pallissa d'en Bernadó—continuà la noia en veure que ell no deia res.

En sentir aquesta nova acusació, en Minguet alçà el cap amb la intenció de defensar-se. Tot seguit, però, ja va veure que no calia. La Marianna no creia aquesta calumnia. En els seus ulls en Minguet ho llegí clarament, i això el tranquil·litzà.

—Mentre no ho creguis tu, tant me fa—digué llavors en Minguet, amb la confiança que aquestes paraules ho deixaven tot resolt.

—Sí, però... saps, Minguet?... Ara no és com les altres vegades. En Bernadó diu que vol fer un escarment de tu. Ahir ho deia, amb tot de crits i renecs, aquí a la porta de casa, parlant amb el meu pare. «L'he de matar» deia. «I si no, el faré agafar i que se l'emportin allà on vulguin, mentre no el vegem més per ací!». Això jo ho vaig sentir, Minguet. Tan cert com ara em sents a mi.

No calia que ho assegurés tan fermament. En Minguet ho creia, perquè ja sabia quina mena d'home era en Bernadó, i com eren tots. No feia pas tant temps que aquest home brutal i geniós el va apallissar de mala manera perquè creia que en Minguet li havia robat una gallina que li faltava; i, encara que, després, la gallina es va trobar, no per això se'l va mirar amb més bons ulls. Per desgràcia, dos dies després d'això, el magatzem de farratge d'en Bernadó es va incendiar, i l'home va creure de seguida que es tractava d'una venjança d'en Minguet.

Ell ja estava acostumat a sentir-se acusar sense raó ni motiu. Si un pressenguer a l'estiu, apareixia d'un matí a l'arre, sense fruita, ja se sabia: en Minguet l'havia robada; si l'estaca d'un bassot havia saltat, i l'aigua es perdia i inundava el camp, era en Minguet que ho havia fet. I tot això li ho feien pagar cruelment; que quan no podien atrapar-lo per a deixar-lo mig estabornit a plantofades, era empaitat a cops de pedra com un gos foll.

I, encara, mentre no fos més que això, en Minguet ho suportava resignadament. Per a consolar-se de les injustícies i les crueltats de què el feien víctima, en tenia prou amb pensar que la Marianna el compadiria pel cop de roc que li ensangonava el cap i li diria bones paraules d'aquelles que a en Minguet li donava tan bo d'escoltar. Perquè cada migdia en Minguet la podia veure la Marianna. Ella l'esperava amb el plat de vianda a la mà, allí a la portella de l'hort, al darrera de la casa, i en Minguet acudia a la mateixa hora, amb el seu pot de llauna, a cercar les sobres del dinar que ella li recollia cada dia.

I era com un miracle cada vegada. Per trist i desesperançat que en Minguet hi anés, sempre se'n tornava revivat d'ànima i més alegroi que el més feliç dels infants. Perquè la Marianna tenia una manera de dir les coses i en sabia trobar de tan aconhortadores, que no hi havia tristesa que les resistís ni llàgrima que no s'eixugués sentint-la parlar .

—Del sofrir d'ara, en tindràs més glòria després—li deia de vegades.

I ell només de sentir-ho ja li semblava gaudir-ne ara d'aquella glòria que ella li deia.

Un dia que el pobre noi arribà, que encara tenia els ulls tot vermellosos d'haver plorat, la Marianna li digué:

—Què trista es posaria la teva mare si et veia plorar! Cal que estiguis content, Minguet.

Des d'aquell dia, quan la pena que l'escometia era massa grossa, en Minguet acostumava a dir-se per a ell mateix, tot arraulint-se en la seva ruïna sense sostre:

—Estic content, mare, estic content...

I s'amagava ben bé de cap, com fan els ocells a sota l'ala, perquè ningú, ni ell mateix, no es pogués adonar de la seva tristesa.

Però, ara, tot això s'acabaria. Ara, no hi hauria ni el consol de les paraules d'ella ni el recer estimat del corralet, com anomenaven al poble aquella ruïna abandonada, on la seva mare li va donar la seva última besada. La Marianna, la mateixa Marianna, ho deia que no tenia més remei que marxar, que fugir, mateix que fos cert que ell hagués posat el foc a la pallissa.

Va ésser amb l'ànima destroçada que el pobre Minguet es decidí a marxar. Feia aquell dia un fred terrible.

Els camps es van deixondir sota una capa blanquíssima de gebre. En Minguet s'embolicà amb aquell tapaboques que la Marianna li havia donat temps endarrera (una vella manta del seu pare), per tal que no es gelés les nits en el corralet, i anà a acomiadar-se d'ella.

—Que el record de la teva mare et guiï els passos, Minguet—li va dir la Marianna, juntament amb altres piadoses recomanacions.

En Minguet no podia dir cap paraula, tan profunda era l'emoció que el dominava en aquells instants. Però com que va veure que en els ulls de Marianna, mentre la noia li parlava, brillava una llàgrima, la seva gran desolació se'n sentí dolçament aconsolada.

—Quan veuran que no eres tu el dolent, potser els doldrà d'haver estat injustos amb tu—li va dir, encara, la Marianna al moment de marxar.

Per dues vegades, camí enllà, en Minguet girà els ulls endarrera i sentí el desig vivíssim de recular, passés el que es vulgués; tan dolorós li era allunyar-se d'aquell indret on entre el record de tantes penes deixava l'únic afecte que tenia al món. Recordà, però, les paraules d'encoratjament que la Marianna li havia prodigat, i més particularment aquelles amb què li havia recomanat sempre que oferís els seus sofriments i les seves con-

trarietats a la memòria de la seva mare, i continuà el seu camí, tot murmurant:

—Estic content, mare meva, estic content...

Feia cosa d'una hora que caminava per la carretera, quan va veure, asseguda al marge, com retuda de cansament, una dona amb una criatura als braços. La petita, tot i que la seva mare l'oprimia contra el seu pit i tota dins del seus braços, plorava de fred.

En passar en Minguet per allí, tot abrigat dins de la seva manta, va ésser tan trista i tan suplicant la mirada que li va donar aquella pobra dona, que el noi se'n sentí tot commogut. La glaçada no s'havia fos encara, i no salia preguntar de què plorava aquella tendra criatureta. Fou, doncs, abans que la dona li demanés res, que en Minguet s'aturà davant d'ella;

i, tot deixant anar un esbufec com si es sentís molt acalorat, es va desabrigar del tapaboques tot exclamant:

—Uf, quina calor que fa això per a anar de camí!

De seguida, tot abrigant la criatura amb el tapaboques, afegí:

—Potser a aquest petit li farà més servei que no pas a mi.

Dels llavis de la pobra dona en van sortir tan dolces paraules d'agraïment, que mai en Minguet no n'havia sentit d'iguals.

—Que la més bona fortuna t'acompanyi en aquesta vida, fillet!—li anava dient la pobra dona.

Però la dita que més li va plaure, fou aquesta:

—Venturosa la mare que ha posat al món un fill amb tan bons sentiments com els que tu tens.

Satisfet, commogut fins el més pregon de la seva ànima, en Minguet volgué associar la seva enyorada amigueta al benefici de totes aquelles benediccions, i va dir:

—Sí, però aquesta manta va ésser la Marianna qui me la va donar.

—Que visqui també ella molts anys ben feliç com mereix—va dir la bona dona, encara que no sabés de qui li parlaven.

Sense el tapaboques, és cert que les puntes de les orelles i la del nas li picaven una mica més a en Minguet, però la bona escalforeta que sentia a dins del cor, aquell goig d'una dolcesa tan confortable que li causava la bona acció que acabava de fer i les bones paraules que

havia recollit, cap manta ni cap abric no els l'haurien pogut procurar.

Tanmateix, quan començà a vesprejar, el fred anava fent-se tan intens i tan viu que el pobre Minguet, tremolós, i amb uns peus com terrossos de gel, no podia fer-se'l passar tot i que cada vegada precipitava més el pas per a combatre'l. Els ulls li ploraven de tan enfredorit que es sentia, però ell anava seguint el seu camí tot murmurant:

—Estic content, mare, estic content...

Caminant, caminant, en Minguet havia arribat, sense pensar-s'ho, a les rodalies de la ciutat. Ja era hora ben fosca quan es trobà en un ample carrer de boniques i sumptuoses cases, algunes de les quals eren voltades de magnífics jardins. En aquell moment, però, en Minguet hauria preferit de segur el veïnatge de qualsevulga bona pagesia on poder demanar sols fos un reconet dins de l'estable per a no morir de fred aquella nit cruel. Trucar a una casa d'aquelles li feia tan gros respecte, que no arribà ni a intentar-ho. El fred, mentrestant, tenia tan atuït el seu dèbil cos, que tot d'una es sentí venir com un esvaïment, i tingué just el temps de deixar-se caure assegut damunt del marxapeu d'una ampla portalada closa, i allí es quedà arraulit, extenuat, de fam i de fatiga ben estampit contra el recó que forma el brancal amb la gran porta emmotllurada.

... ...

L'endemà matí una veu barroera el desvetllà.

—Què hi fa ací, aquest murriet?—cridà el porter del xalet quan obrí la porta i es trobà amb aquell desgraciat.

Al mateix temps que això deia, provà amb el peu de sotragar el noi adormit, per tal de despertar-lo. L'infant, però, es decantà, i es quedà tombat de l'altre cantó com un cos sense vida.

L'home, llavors, es va alarmar i s'apressà a recollir el noiet per a entrar-lo cuita-corrents a la porteria.

—Sembla mort!—exclamà, en sentir la fredor d'aquell cos i veure la gran pallidesa de la seva cara.

En aquell moment, la senyora de la casa baixava per l'ampla escalinata per a sortir.

—Pobra criatura!—exclamà compadida, tot atansant-se per a veure l'infant.

El seu cor de mare, de trista mare sense fill, es sentí fortament sotragat en veure aquella pobra criatura retuda pel fred i per la fam, i el record del seu fill mort, quan tenia una edat semblant a la d'aquell pobret desgraciat, l'assaltà vivament en veure la seva cara pàllida.

La idea de recollir i emparar aquell noiet se li ocorregué de seguida.

I com que en aquell mateix moment en Minguet, retornat per la bona escalforeta que els radiadors de la calefacció central expandien, havia obert els ulls, la senyora donà ordre que pugessin l'infant a dalt i que li fos servida una tassa de llet calenta, amb bones torrades de mantega.

En Minguet no gosava tocar-hi. Assegut davant de la taula d'aquell sumptuós menjador, amb aquella dama que se l'estava contemplant amb uns ulls tot tristos i tendres, no gosava ni tan sols moure's.

—Ja pots menjar, ja, fillet, que és per a tu—li digué la dama.

I ella mateixa, en veure que el noi no es decidia, tallà les torrades a bocinets i els sucà dins del bol de llet.

De seguida que en Minguet hagué esmorzat, la dama l'interrogà per tal de saber qui era, d'on venia, si tenia pares, i com era que havia passat la nit al recó de l'entrada.

En Minguet respongué a totes les preguntes. De primer, quan explicà la mort de la seva mare la bona dama s'entendrí. No fou, però, la mateixa cosa quan va anar sentint les altres explicacions que en Minguet li donava. Ell, sense donar-se compte del canviament que s'operava en l'actitud d'aquella dama ni fixar-se en l'expressió de desconfiança que anaven prenent els seus ulls, anava explicant que havia hagut de fugir del poble perquè la Marianna l'avisà que en Bernadó el volia fer agafar perquè creia que ell li havia calat foc a la pallissa, com havia cregut, abans, que li havia robat una gallina.

Tot això no feia gens de bon afecte a aquella senyora, i menys encara tot allò que en Minguet, amb tota la seva bona fe, anava explicant, que al poble tothom el culpava de tots els robatoris que hi havia, i de totes les malifetes que succeïen, de manera que quan en Minguet hagué acabat, totes les bones intencions d'afavorir aquell noi que la bona dama havia concebut, s'havien convertit en suspicàcies i desconfiances. Potser sí que el porter tenia raó d'advertir-la, com

havia fet, que no es deixés entendrir massa per aquest petit, perquè a la millor resultaria ésser un perdut.

—I ara, on aniràs?—li preguntà, finalment la dama, fent entendre així que no tenia intenció de quedar-se'l.

des del moment que ell mateix havia explicat que tenia tan mala fama i que havia hagut de fugir perquè no l'agafessin, alguna cosa de cert hi devia haver.

Tot el més que va fer la dama, compadida en veure que aquell desgraciat

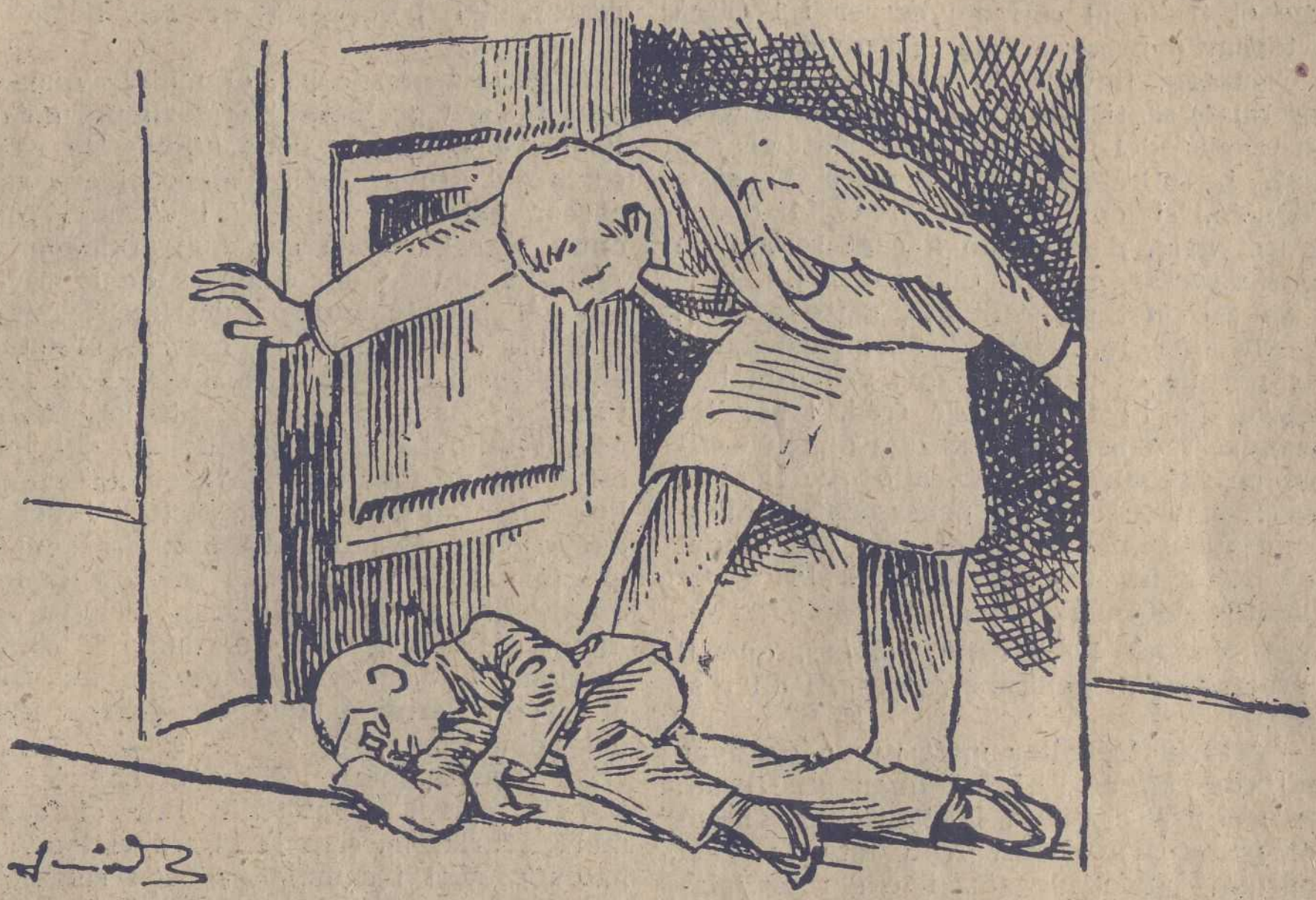

En Minguet, que estava ben lluny de suposar que la senyora l'hagués volgut protegir, no estranyà gens aquesta pregunta, i respongué, tot animat, després del bon esmorzar:

—Ara aniré a veure si puc trobar feina, perquè jo tinc el meu pensament, sap?; un pensament que d'ençà que m'ha vingut em sento amb un delit de treballar que ja m'hi voldria trobar.

I en dir això, els ulls li espurnejaven vivament.

Tot seguit regracià la dama per la seva bondat:

—Gràcies per això tan bo que m'ha fet prendre, bona senyora —li digué—. De torrades, la Marianna ja me n'havia donat alguna vegada, però eren amb oli i sal. D'aquestes que vostè m'ha donat tan ben enllefiscades amb aquesta untura tan bona, ben cert que mai no n'havia menjat.

Sentint-lo parlar, la senyora no podia creure que fos molt dolent el noi; però, anava tan prim de roba, sense manta ni bufanda, en temps de tant fred, va ésser donar-li una jaqueta que havia estat del seu fill per tal que anés més abrigat.

Després d'això, i un cop hagué novament regraciat la senyora per la seva gentilesa, en Minguet marxà.

No feia encara mitja hora que era fora, que en Minguet ja tornava a trucar a la porta de casa la senyora. La cambrera que li obrí la porta el volia fer passar a la tribuna, on la senyora estava cosint; però en Minguet va dir que no calia:

—Tingui, vostè mateixa li ho pot donar. Digui-li que és un bitllet de cent pessetes que he trobat a la butxaca de la jaqueta que ella m'ha donat.

I de seguida que ho hagué dit, en Minguet se'n tornà escales avall, cap al carrer.

Mentrestant la minyona complia l'encàrrec del noi.

—I on és, ara, el noiet?—preguntà la

dama, tota commoguda d'aquest tret d'honradesa.

I en saber que en Minguet, sense esperar, se n'havia tornat, va fer córrer el porter per veure si el trobava.

El porter, creient potser que el «murriet» n'havia fet alguna, va córrer fins que el trobà al cap del carrer i l'obligà a tornar a presència de la senyora.

Compteu, llavors, la sorpresa del porter quan sentí que la senyora es desfeia en elogis del noi, tot explicant el seu gest, i, sobretot, quan declarà la seva intenció, si en Minguet li volia donar aquest goig, d'acollir-lo a casa seva i de considerar-lo mateix que un fill.

En Minguet no semblava gaire decidit.

—És que jo... sap...? Ja m'agradaria, ja; perquè és una casa que s'hi està bé; perquè no hi fa gota de fred, i per les torrades tan ben untades que donen —digué en Minguet—. Però, allò que li deia, sap?; jo tinc el meu pensament, i m'estimaria més poder fer el meu pensament que totes les torrades i totes les cases calentes del món.

La senyora li demanà, llavors, que li expliqués quin pensament tenia, i ell respongué:

—Voldria treballar molt per a guanyar tant com pogués, i, així, quan seré gran, me n'aniria a dir a la Marianna si em vol per marit d'ella. Així tota la vida podríem viure plegats, i em rescabalaria de tot aquest temps de no poder-la veure.

—Si és només per això, res no et privarà de fer el teu pensament, si vols quedar-te a casa—li digué la senyora.

Amb aquestes paraules en Minguet acceptà tot commogut, i exclamà:

—Ara sí que va debò, mare meva, que estic content i ben content!

La dama no el va pas enganyar quan li prometé que podria fer el seu pensament.

Des de l'endemà en Minguet tingué un professor i, pocs anys més tard, ja estava en condicions d'emprendre la carrera de metge, professió que en Minguet havia triat guiat, més que per cap afany lucratiu, pel bon desig de fer bé a la humanitat.

Aquests bons desigs, el mateix que els seus plans i projectes, la Marianna no els ignorava. Sovint la bona minyoneta rebia carta del seu protegit d'abans, i era amb el cor palpitant de goig i d'emoció que obria la carta cada cop que arribava.

Més endavant, en comptes de la carta, era ell mateix qui personalment anava a fer-li confidència de les seves nobles ambicions i de la tendresa dels seus sentiments. Els pares de Marianna havien acollit amb alegria la sollicitud del jove estudiant de medicina de prometre's amb llur filla; mentre els detractors i perseguidors del Minguet d'abans, assabentats pels pares de Marianna, i per ella mateixa de qui era i havia estat sempre en Minguet, s'apressaven a donar-li satisfaccions, o s'amagaven avergonyits, com el propi Bernadó, que va desaparèixer del poble.

De seguida que en Minguet hagué acabat la carrera, va tenir lloc el casament. Marianna, com ja el seu estimat ho havia previst i somniat, no fou solament una bona esposa al seu costat, sinó una entusiasta collaboradora de la noble tasca d'assistir els desvalguts i d'eixugar les llàgrimes als desgraciats, tasca a la qual el jove doctor es consagrà exclusivament des del primer dia que exercí la seva carrera, mogut per una sola ambició: la de fer bé als consemblants que ho han de menester.

JOSEP MARIA FOLCH I TORRES

—Seguiu donant-li el que vaig receptar per la febre. Hem d'evitar que arribi als quaranta.

—Doncs ja cal que s'espavili, doctor, perquè els acompleix demà passat.

TRIANGLE SIL.LABIC

(Llegit horitzontalment i vertical)

oo oo oo
oo oo
oo

Substituint els zeros per lletres, podreu llegir: 1.ª línia, animal salvatge; 2.ª, nom de dona, i 3.ª, nota musical.

JAUME MESTRE

VAGA DE VOCALS

.l r.c s.mpr. .s c.b.j.s,
. .l p.br.t .s d.s.tj.s

LOGOGRIF NUMERIC

1	2	3	4	5	6	7	8	Cognom català
	4	5	3	5	4	5	8	Ciutat americana
		3	7	4	5	6	2	Encàrrec
			1	7	3	3	2	Mineral
				8	7	6	5	Fibra tèxtil
					3	2	4	Nom d'home
						1	5	Nota musical
							6	Consonant

JOSEP GOSALBO

TARJA

Carreta Llac de Vilàs

Combineu degudament aquestes lletres, fent que doniu el nom d'un poble català.

ANNA-MARIA FARRÉ CALVERAS

XARADA

Si tens *prima*, no estàs *dos;*
si estàs *dos*, no tens *primera*,
però, juntant *prima* i *dos*,
formen un poble formós
on molta gent estiueja.

ENRIC IGUAL

QUADRAT

(Llegit horitzontalment i vertical)

o o o o
o o o o
o o o o
o o o o

Substituint els zeros per lletres, podreu llegir: 1.ª línia, peça de vestir; 2.ª, nom d'home; 3.ª, nom d'home, i 4.ª, cognom català.

ANTONI MONTAGUT

JEROGLIFIC

EEE T ANIMAL
50 :

RICARD CUXART

LOGOGRIF NUMERIC

1	2	3	4	5	6	7	8	Nom de dona
	5	2	6	8	4	7	8	País europeu
		7	8	4	3	1	5	Riu famós
			7	3	2	8	4	Cognom català
				1	8	6	8	Atuell bèl·lic
					4	5	6	Riu famós
						6	8	Nota musical
							5	Xifra romana

SERAFÍ CASANOVAS

SOLUCIONS AL NÚMERO PASSAT

Al logogrif numèric: «Ensiam».
A la tarja: «Somosierra».
Al rombe: «N, Nom, Nonit, Mil, T».
A l'acròstic: «Camil, Eladi, Didac, Enric, Emili, Vidal».
Al triangle sil·làbic: «Ramona».
A la vaga de vocals:

«Prop d'un home descuidat
sempre hi trobaràs un gat.»

Al segon logogrif: «Ventilador».
Al jeroglífic: «Estufa».

Impremta EN PATUFET (E. C.), Muntaner, 22, interior.—Administració: Cardenal Casañas, 4

Heus-vos ací, amics lectors,
dos companys esquiadors.

Parlant, la cosa s'engresca
i ara fan una juguesca.

S'aposten uns quants diners
vejam qui correrà més.

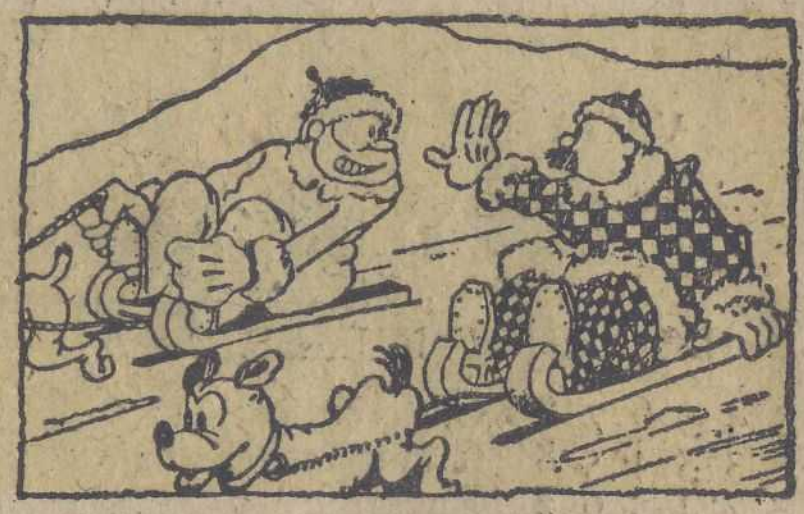

En Pere i en Berenguera
ací emprenen la «carrera».

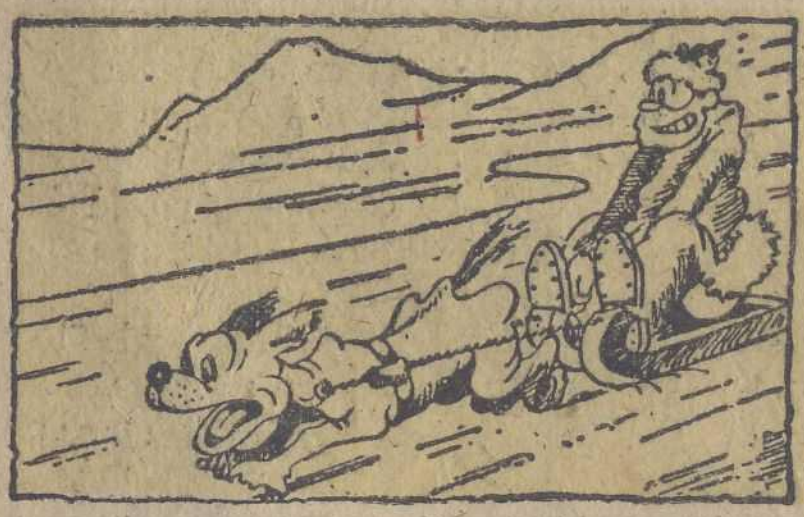

En Berenguera té un gos
que corre com corren dos.

En Pere, però, té un gat
i això el fa anar confiat.

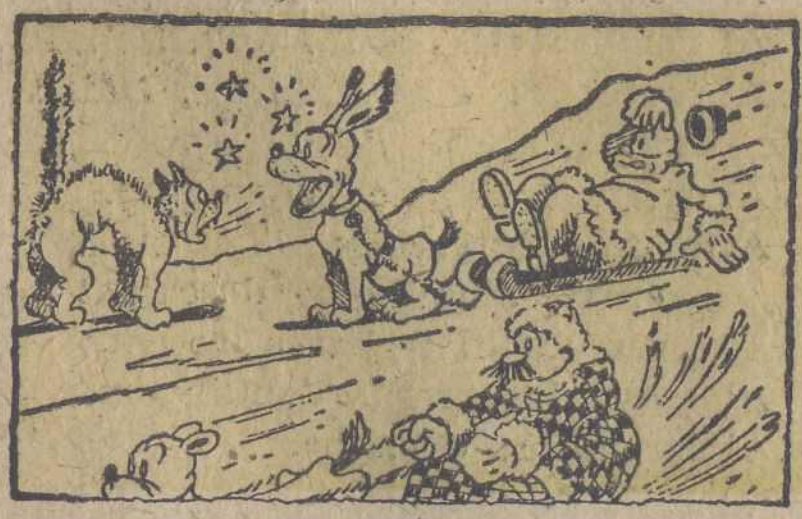

Com de fet, el gat d'en Pere
sap actuar de primera.

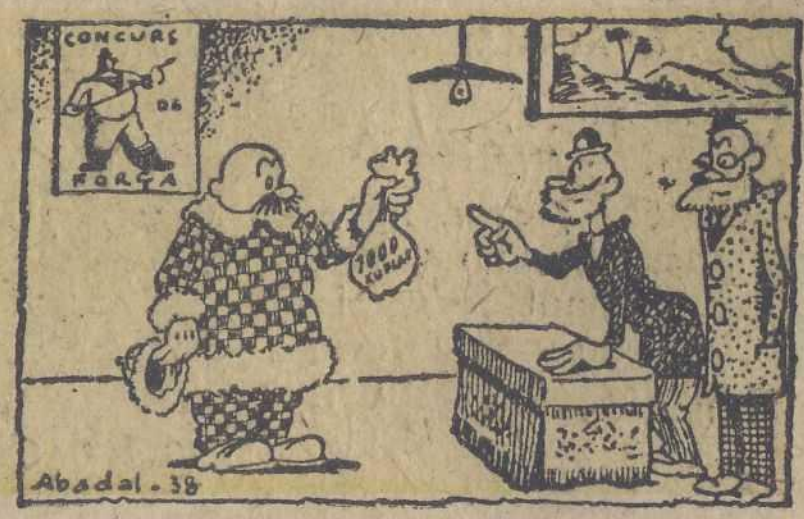

Gràcies a actuar tan bé,
en Pere arriba el primer.